

YLÄNURKKA

Sakari Kuikka

Voinko kirjoittaa kansantajuisesti?

Mahdollisuus toimia lehden kolumnistina on etuoikeus, jota kaikilla tutkijoilla ei ole. Parhaimmillaan kirjoitukset ovat saaneet ihmiset reagoimaan vastauksilla yleisönosastolle tai antamalla mukavaa palautetta sähköpostilla.

Muiden lehtien palstoilla esiintyessäni pohdin aina tarkoin, laittaako alle oman tittelinsä ja työnantajansa. Tällöin viestissä on mukana ammattiaseman mukanaan tuoma vastuu käyttää tietoa mahdollisimman objektiivisesti ja mielellään rajoittua aihepiireihin, joihin oma tutkimuskin on liittynyt.

Onko parempi olla hiljaa ja antaa asioiden tapahtua, vai kirjoittaako aiheesta, joka ei ainakaan joidenkin kollegoiden mielestä enää kuulu omalle asiantuntija-alueelle?

POPULAARIKIRJOITTAMISEEN suhtaudutaan tiedepiireissä hyvin eri tavoin. Sosiologian ja politiikan tutkijoille näyttää olevan luonnollista ja selvää, että tutkijan keräämää tietopääomaa on käytettävä yhteiskunnan hyväksi osallistumalla yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Joidenkin mielestä puolestaan aktiivinen keskustelu jopa syö uskottavuutta tieteellisiltä artikkeleilta: eihän kaveri voi olla kunnollinen tiedemies jos se kerran joutuu kirjoittamaan suomeksi mielipiteitään saadakseen edes jotakin aikaiseksi!

Minulle on aina ollut itsestään selvää, että yhteiskunta investoi palkkaani ja tietämykseeni saadakseen tiedon omaan käyttöönsä. Joskus tämä tapahtuu kirjoittamalla lehteen, joskus antamalla lausuntoja eduskunnalle tai muille yhteiskunnan toimijoille ja joskus toimimalla kansainvälisissä asiantuntijatehtävissä.

Vaikuttamisen painoarvo määräytyy kuitenkin mielestäni aika paljon sen kautta, minkälaista tiedettä asiantuntija kirjoittaa. Aikanaan kieltäydyin antamasta lausuntoja Itämeren kaasuputkesta, koska mikään ryhmäni hankkeista ei keskittynyt aiheeseen.

PÄÄTÖS kirjoittamisesta menee hankalaksi silloin, kun näyttää, ettei jostakin merkittävästä ympäristöön liittyvästä aihepiiristä käytetä riittävästi puheenvuoroja. Onko parempi olla hiljaa ja antaa asioiden tapahtua, vai kirjoittaako aiheesta, joka ei ainakaan joidenkin kollegoiden mielestä enää kuulu omalle asiantuntija-alueelle?

Kirjoitin vastikään Turun Sanomiin yhdessä biologian alan kollegan kanssa kirjoituksen, jossa pohdittiin ympäristöministeriön tulevaisuutta liittyen meneillään oleviin hallitusneuvotteluihin. Oma selkeä tieteellinen panokseni oli se, että erilaisten riskien hallinnan kannalta on parempi, jos valta ja vastuu kuuluvat yhdelle taholle kuin että ne ovat hajotettuina eri ministeriöihin.

Eheän kirjoituksen aikaansaaminen edellytti kuitenkin väistämättä liukumista sellaisille heikoille jaille, joissa ei voi olla ottamatta kantaa myös poliittisesti. Tämä ei tarkoita puoluepolitiikkaa, vaan päätösteorian mukanaan tuomaa yleistä näkemystä siitä, millainen tiedon ja vallan käsittely erilaisissa ongelmissa todennäköisimmin johtaa yhteiskunnan kannalta mielekkääseen lopputulokseen.

Satojen uhanalaisten lajien kannalta taisi olla parempi kirjoittaa, vaikka se ehkä söikin joidenkin mielessä palan tieteellistä uskottavuuttani.